

Lőrinci péntek esték

244 Egy kerület,
ahol a lakosság cselekedni akar

— Hová tetszik menni? Ma nincs fogadónap!

A XVIII. kerületi tanács portáján mondják ezt az előttem álló asszonynak.

— Tudom, de sürgős ügyben jövök és szeretnék valamit megérdeklődni.

— Lakás?

— Igen.

— Akkor tessék!

Berreggett a csengő, az automata ajtó gyenge nyomásra kinyílt. Bevallom: jó érzéssel indultam fel a lépcsőn, az elnök irodájába. Ahol így fogadják a feleket, ott jó a légkör, s szoros a kapcsolat a tanács és a lakosság között.

(A lépcsőfeljáró falán képek. Lőrinc régen és most. Volt valaha nagyköztség, város, most Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő kerülete. Lakosainak száma 1950 óta megduplázódott, jelenleg 93 ezer. Ezzel a gyors növekedéssel nem tartott lépést az üzlethálózat, a kulturális és egészségügyi ellátás színvonalának növekedése, de a lakásépítés sem.)

Lakás, iskola, óvoda

Ezekről a nehézségekről beszélgetek dr. Ambrus János vb-elnökkel.

— Talán a lakással kezdeném. Ha vannak is nehézségeink, panaszra nincs okunk, két nagy lakótelep épül Pest-lőrincen. Az egyik a Lakatos utcai, a másik az ifjúsági lakótelep, ahol 1972 végéig további 800 társasház jellegű lakás építésével befejezzük a lakásépítési programot, itt összesen 2213 lakás épül.

A Lakatos utcai lakótelep Tinódy utca által érintett beépítetlen területén 90 jársasház jellegű lakás építést tervezik a negyedik ötéves terv során. Ezenfelül épülnek még lakások a Halom úton. Három év múlva elkészül az ifjúsági lakótelep út-, közmű-, valamint egyéb fontos kapcsolódó létesítménye, park, játszótér, 150 férőhelyes óvoda és 100 férőhelyes bölcsőde, egy 20 tantermes általános iskola, szakosított körzeti rendelő, gyermekorvosi rendelő.

(Az 1950-es években a születések száma 744 volt éves átlagban, 1969-ben már megközelítette az ezeröttszázat, s az idei a számítások szerint eléri az ezerhatszázat. Kiszámították: tíz óvodára van szükség 1150 férőhelyrel, hogy enyhítsék a gondokat.)

— A tíz óvoda meg is épül, sőt tizenegyet építünk az ötéves terv során — mondja a tanácselnök. — Meghozza három erőforrásra támaszkodva. Az első természetesen a saját erőforrásunk, a második az üzemeitől ígért 15 millió forint, a harmadik a főváros támogatása. Most már csak az építési kapacitás előteremtése a nagy gondunk.

Meddő vita,
elmaradt építkezés

Az országgyűlés legutóbbi ülésén Bencsik István, a Hazafias Népfront főtájkára mondotta felszólalásában: „Olyan tanácsokra van szükség, amelyek nem az íróasztalra támaszkodnak, hanem a népre.”

— Nálunk a tanács és a lakosság sok ezer szállal kötődik össze. Mi nemcsak egyszerűen igényeljük a lakosság segítségét, de keressük is az együttműködés különböző formáit. A Hazafias Népfront ezen a téren sokat segít. Vita-fórumokat rendez, s azokon a lakosság elmondja és szövegezte le, megteszi javaslatait az ügyek, feladatok megoldására. Mi ezeket a javaslatokat figyelembe vesszük, s mindig kikérjük a lakosság véleményét. Így a rendelkezésünkre álló anyagi eszközöket eredményesebben fel tudjuk használni. A munka fontossági rangsorolását a lakosság dönti el végső soron. Azt építjük, ami a legfontosabb, s oda, ahová a lakosság kívánja. Így kerül sor a csatornázásra, vízvezetéképítésre, járdaépítésre. Mondhatom hogy ezeken a

vitaikon, megbeszéléseken a tanács rendszerint szót ért a lakossággal. Néha vannak ellentétek, kialakul több csoport is, nem tud megegyezésre jutni, ilyen esetben a tanácsnak kell mérlegelnie a helyzetet. Előfordul, amikor a tanács sem dönt idejében, s a sok meddő vita hátráltatja a probléma megoldását. Ilyen eset volt a Gyergyó úti iskola esetében is. Két csoport alakult ki, mind-egyik más helyen akarta az iskolát felépíteni. Nem tudtak megegyezni. Kiszaladtunk az időből, az iskola nem épült fel. Mi ebből a tanulság? Az, hogy a szoros kapcsolat, a lakosság véleményének tiszteletben tartása hasznos dolog, de csak akkor, ha nem sekélyesedik el a vita.

(A lakosság és a tanács kapcsolatához néhány adat: a tanácsnál az ügyfélfogadás napjain negyedévenként megfordul a lakosság 80—90 százaléka. 1966-ban a tanács szakigazgatási szerveihez 44 711 ügyirat érkezett, 1970-ben ez a szám 48 134 darabra emelkedett, vagyis évente ezer darabbal növekedett az elintézendő ügyiratok száma.)

Pénteken kérdeznak
a fiatalok

„A Hazafias Népfront és a tömegszervezetek aktív közreműködése nélkül nem érvenyesülhet igazán a tanácsok népképviseleti, önkormányzati jellege, de igazgatási funkciója sem” — mondotta dr. Korom Mihály igazságügy-miniszter a tanács törvény előterjesztése alkalmából.

Erről a kerület népfrentbizottságának elnökét, Szabó Józsefet és titkárait, Peredi Rezsónét kérdezzük.

— A tanács és a népfrent között gyümölcsöző a kapcsolat, s ami lényeges, a tanács odafigyel arra, amit mondanak. Mi pedig igyekszünk közvetíteni a lakosság kívánságát. Sok a nyugdíjasunk, bejönnek panaszkodni. Hiányzik az olcsóbb tej. Nincs szódavíz, csak az üzletekben, ahol drágábban adják, hiányzanak az olcsóbb cikkek az üzletekből, kevés a rakárterület. Kis dolgok ezek, de mégis jelentősek, megoldásuk fontos, s ez irányban már lépéseket is tett a tanács.

— A fiatalok problémája is több figyelmet érdemel. Hét, kisebb-nagyobb csoportba tömörült fiatalokból álló csoport él Lőrincen. Ezeket beszerveztük, megbeszéltük velük, hogy lehetővé tesszük szórakozásukat. Hetenként egyszer a Művelődési Otthonban jönnek össze, de most baj van, mert kizorultak az utcára, tatarozzák az épületet. A csoportok (egyesek „bandáknak” mondják, helytelenül) vezetői bejönnek hozzánk tanácsért, szelídek, foglalkozni kellene velük. Ezek a félelmetes bandavezérek?

— A fiatalok egy másik csoportja, a komolyabbak, vitatkozzák kedvük, akik nemcsak szórakozni akarnak, hanem tanulni is, minden pénteken bejönnek a népfrent kerületi helyiségeibe, s nyilvános vitaestet rendeznek. A nyugdíjasok kedden jönnek.

„Ilyen családias
a hangulat!”

A kerületi népfrentbizottság tevékeny munkájára jellemző, hogy 14 különböző bizottsága működik igen aktívan. Vanak művelődéspolitikával, honismerettel, méhészettel, bélyeggyűjtéssel, képzőművészettel foglalkozó szakkörök. A képzőművészeti kör minden esztendőben kiállítás rendez a tagok alkotásaiból. Most Pátzay Pált várják a körben. Megalakult a dalszeretők köre is, s ezek megrendezik a „Lőrinci péntek esték”-et. Ezeken az esteken ismert énekesek mutatkoznak be.

— Mindez azt bizonyítja, hogy tenni, cselekedni akarnak nálunk az emberek! — mondja a népfrenttitkár tele lelkesedéssel.

— És sikerül is tenniük valamit?

— Sokat. Sajnos, még nem jutottunk el mindenkihez, az új lakótelepek lakosai Budapest 22 kerületéből tevődtek össze, még nem érzik magukat lőrincieknek, s nem találják meg egykönnyen a helyüket. Mi most ezeket is szólásra akarjuk bírni: mondják el véleményüket. Nem tudom, másutt hogy van, de a mi kerületünkben nagyon jó és szoros a lakosság kapcsolata a képviselőkkel és a tanács tagokkal is. A tanács tagi beszámolókon 10 314 fő jelent meg, s a hozzászólások során összesen 744 közérdekű javaslat hangzott el.

A népfrentbizottság elnöke a műszaki akcióbizottságról tesz még említést. Ez, a mérnökökből, tervezőkből álló bizottság óvodák, iskolák, napközik építésére, bővítésére, városközpont létesítésre készít tervek. A kerület iparosai is összefogtak, parkettáztak, festettek, mázoltak, társadalmi munkában. „Ilyen családias nálunk a kapcsolat” — mondja erről a népfrenttitkár.

Helyénvaló derűlátás

A családias kapcsolat valóban meghitt, erről beszél a vb-elnök is. „Mert olyan ez a kerület, mint egy vidéki város.” Igen, itt mindenki ismeri egymást. De nemcsak ez a jellemzője: itt még nagyon vidékies színvonalon áll a közművesítés is. Csak egy példa: a lakóházaknak csupán egyharmada van a szennyvízhálózatba bekapcsolva. Sok a kerületben a belviszes terület. Vannak utcák járda és szilárd burkolatú úttest nélkül, akár egy fővárostól távolabbi faluban. Kevés az iskolai tanterem. Komoly problémák vannak a járóbeteg-ellátásban. A kerület korszerűtlen rendelőintézete évi 780 ezer beteget lát el. A szakorvosi órák növelese már korlátozott. A Művelődési Otthon korszerűtlen, a műszaki vélemények szerint, megérett a lebontásra. De ha lebontják, hová szorulnak a fiatalok? Az utcára? Igaz, tárgyalások folynak új művelődési ház építésére, de ebben még nem történt döntés.

— Sok-sok gondunk, nehézségünk van, de olyanok a problémáink, hogy remény van a megoldásukra, különösen most, hogy a tanácsok élhetnek megnövekedett hatáskörrel és önállóságukkal.

A tanácselnök optimizmusa helyénvaló, osztozik vele ebben Uffalusi Sándor, a kerületi pártbizottság első titkára is.

— A fiatalokkal a jövőben a körzeti pártbizottságok is többet foglalkoznak — mondotta. — Klubokat hozunk létre, hogy segítsük szórakozásukat, művelődésüket. Az óvodaépítések befejezése után, szintén a kerületi üzemek támogatásával, megoldjuk az új művelődési otthon építését is. Egyébként elmondhatom, hogy a pártbizottságnak is jó a kapcsolata a tanácsal és a Hazafias Népfronttal, munkánk összehangolt és a fejlődést igyekszik elősegíteni minden téren. Ez is az egyik fontos feltétele annak, hogy a tanács még önállóbb tevékenységet fejtsen ki a jövőben.

Az optimizmus helyénvaló, de azért a párttitkár szerint sem szabad bebecsülni a nehézségeket. Nemcsak az új lakótelepekről, a korszerű üzletházakról kell szólni, beszélni kell a lőrinci állami lakótelepről is, ahol nyolcezer ember él rossz körülmények között. Ezeket a házakat felújítani már nem lehet, nem is érdemes. A pártbizottság ígéretet kapott az elavult lakótelep szándására. Ezzel a kerület egyik jelentős problémája oldódik majd meg.

A kerület fejlesztésének feladata minden erő mozgósítását sürgeti. Erre van is lehetőség, hiszen Pestlőrincen „az emberek tenni, cselekedni akarnak”.

Most már csak arra kell nagyon vigyázni, hogy a tanács ezekben az ügyekben a jövőben is a lakosságra támaszkodjék az íróasztalok helyett.

Illés Sándor